

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2008-4-171 (Muafiyet)
Karar Sayısı : **08-50/740-296**
Karar Tarihi : 14.8.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Selvi KOCABAY

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Volvo Otomotiv Türk Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Nur Musa ERGİN, Av. Ahu Uslu YILMAZ
Esentepe Gazeteciler Sağlam Fikir Sk. No: 11
34394 Şişli/İstanbul

D. TARAFLAR

: - Volvo Otomotiv Türk Ltd. Şti.
İçerenköy Mah. Engin Sk. No:9 34752
Kadıköy/İstanbul
- Ceyhan Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
40. Sokak No: 28-30-32 Ostim/Ankara

30 **E. DOSYA KONUSU:** Volvo Otomotiv Türk Ltd. Şti. (Volvo Otomotiv) ile Ceyhan Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Ceyhan Otomotiv) arasında akdedilen Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetlerine ilişkin "Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 2.7.2008 tarih ve 4187 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 7.8.2008 tarih ve 2008-4-171/MM-08-MY sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 8.8.2008 tarih ve REK.0.08.00.00-130/240 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-50 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Bildirimi yapılan Sözleşme'ye 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet kısıtlamaları içermesi nedeniyle Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün bulunmadığı,

08-50/740-296

- Söz konusu Sözleşme'nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin sağladığı muafiyetten yararlanabileceği

görüşlerine yer verilmiştir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirim konusu Sözleşme'nin, Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetlerine ilişkin olması nedeniyle, dosya konusu incelemede ilgili ürün/hizmet pazarı, "Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetleri pazarı" olarak tespit edilmiştir.

60

H.1.2. Coğrafi Pazar

Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetlerinin tüm Türkiye çapında verildiği ve herhangi bir bölgeyle sınırlı olmadığı, söz konusu hizmetlerin istenilen yetkili servis ve yedek parça bayisinden alınabileceği göz önüne bulundurulurken, bildirim konusu işlemde ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak belirlenmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

70

H.2.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

Bildirim konusu "Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi", Volvo Otomotiv ile yetkili servis ve yedek parça bayileri arasında akdedilen bir dikey anlaşma niteliğindedir. Sözleşme'nin "Volvo Yedek Parçaları" başlıklı 30. maddesi ile yetkili servisin, Volvo yedek parçalarını bir motorlu aracın bakımı veya onarımı amacıyla satın alınması dışında yetkili olmayan bir yeniden satıcıya tedarik etmesi yasaklanmıştır. Bu hüküm Volvo yedek parça pazarında rekabeti kısıtlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Sözleşme ilgili pazarda il bazında örgütlenme doğurduğu için pazar paylaşımı nitelikleri de taşımakta ve rekabeti sınırlamaktadır. Buna ek olarak, Volvo Otomotiv, kurmayı amaçladığı niteliksel seçici dağıtım sistemi gereği yetkili servis ve yedek parça bayilerinin Volvo markası ile rakip durumda bulunan firmalardan hiçbirinin ismi, unvanı ya da markası ile rakip firmaların isim, unvan ya da markası ile karıştırılabilecek herhangi bir ibareyi tek olarak ya da başka bir isimle birleşik olarak kendi unvanı, markası ya da işletme adı içerisinde ve/veya bunlarla birlikte tescilli ya da tescilsiz olarak kullanmalarını yasaklamaktadır. Anılan gereklilik Volvo ile rakip motorlu taşıt üreticileri arasındaki rekabeti kısıtlayıcı niteliktedir. Bu nedenlerle, Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet kısıtlamaları içerdiği ve Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

80

90

H.2.2. Grup Muafiyeti Tebliği Çerçevesinde Değerlendirme

Bildirim konusu Sözleşme ile Volvo Otomotiv'in Türkiye distribütörü olduğu Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetlerinin Türkiye genelinde 11 adet yetkili servis ve yedek parça bayisi aracılığıyla yerine getirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

100 1.1.2006 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 2005/4 Sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde *"Yeni motorlu taşıtların, bunların yedek parçalarının tamir ve bakım hizmetlerinin alımı, satımı veya yeniden satımı konulu dikey anlaşmalar, dikey sınırlamalar içermeleri halinde bu Tebliğ'de düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, Kanun'un 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur."* hükmü yer almaktadır. Bu bağlamda, "Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi" 2005/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde incelenmiştir.

110 2005/4 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi grup muafiyetinin uygulanması için anlaşmaların uyması gereken genel koşulları belirlemektedir. Bu çerçevede, ilk olarak muafiyetin uygulanmasını belirli pazar payı eşiklerine bağlayan hükümler yer almaktadır. Şöyle ki; Tebliğ'de muafiyet hükümlerinin motorlu taşıt veya yedek parça ya da bakım ve onarım hizmeti pazarına yönelik olarak sağlayıcının payının %30'u; motorlu taşıtların dağıtımı için niceliksel seçici dağıtımın tercih edildiği durumlarda ise %40'ı geçmemesi durumunda uygulanacağı, niteliksel seçici dağıtım sistemi oluşturan anlaşmalar için ise pazar payı eşiklerinin bulunmadığı belirtilmektedir.

Bildirim konusu Sözleşme ile niteliksel seçici dağıtım sistemi kurulması amaçlandığından Volvo Otomotiv'in pazar payı 2005/4 sayılı Tebliğ'de yer alan muafiyet hükümlerinin söz konusu Sözleşme'ye uygulanması bakımından herhangi bir engel teşkil etmemektedir.

120 Tebliğ'in 4. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen; *"sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmada, dikey anlaşmadan doğan hakların ve yükümlülüklerin, dağıtım sisteminde bulunan ve dağıtıcı veya yetkili servis tarafından seçilen başka bir dağıtıcıya veya yetkili servise aktarılmasına sağlayıcının rıza göstermesi"* muafiyetin genel koşullarından bir diğerini teşkil etmektedir. Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Sözleşmesi'nin "Mülkiyet ile Haklar ve Yükümlülüklerin Devredilmesi" başlıklı 8. maddesinde Volvo Otomotiv'in yetkili servisin mülkiyetinin önceden Volvo Otomotiv'den izin almaksızın dağıtım sistemi içindeki başka bir teşebbüse devredilebileceği, devir işleminin yetkili servisin bütün hisselerini ya da kontrol sağlayan diğer araçların tamamını içermesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Maddede ayrıca, yetkili servis faaliyetlerinin bir hisse devri değil de varlık devri olarak şekillenmesi durumunda yetkili servisin Sözleşme'den kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini dağıtım sistemi içindeki başka bir şirkete devredebileceği ifadesi yer almakta, ancak söz konusu devirden önce, servisin;

(i) Yetkili servis tarafından Volvo Otomotiv'e ödenmesi gereken bakiyenin tamamının Volvo Otomotiv'e eksiksiz olarak ödenmesi,

(ii) Yetkili servisin mülkiyetini devralan yeni servisin, aktiflerin kendisine devredildiği tarih itibarıyla Sözleşme'den doğan bütün hak ve yükümlülükleri devralması,

konularında Volvo Otomotiv'e teminat sunması gerekmektedir.

08-50/740-296

140 Tebliğin 4. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bir diğer muafiyet koşulu, fesh-i ihbar sürelerine ilişkindir. Bildirim konusu Sözleşme'nin "Sözleşme'nin Süresi ve Olağan Fesih" başlıklı 38. maddesinde Sözleşme'nin süresiz olarak yürürlüğe girdiği, ancak taraflardan herhangi birinin karşı tarafa bildirimde bulunmak suretiyle
150 Sözleşme'yi her zaman feshedebileceği hükme bağlanmıştır. Maddede ayrıca, fesih bildiriminin fesih tarihinden en az iki yıl önce iadeli taahhütlü posta ile karşı tarafa gönderileceği ve grup muafiyetine uygun olarak Sözleşme'nin yenilenmemesinin ayrıntılı, nesnel ve açık bir şekilde gerekçelendirileceği ifade edilmiştir. Buna ek olarak, Volvo Otomotiv'in, yetkili servisin grup muafiyeti uyarınca kısıtlanamayacak bir uygulama içine girmiş olması haricinde bir gerekçe bulunduğu takdirde nesnel ve açık bir gerekçe sunmuş sayılacağı belirtilmiştir. Bu haliyle Sözleşme hükmü Tebliğ ile uyumludur.

150 2005/4 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde hükme bağlanan bir başka genel muafiyet koşulu ihtilafların çözümü noktasında tarafların mahkemeye başvuru hakkına hanel getirmeksizin, bağımsız bir uzmana ya da hakeme götürme hakkına ilişkindir. Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi'nin "İhtilafların Çözülmesi" başlıklı 42. maddesinde yer alan hükümlerin söz konusu genel muafiyet koşulunu sağladığı anlaşılmıştır.

160 2005/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamaları düzenlemektedir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine, dağıtıcı veya yetkili servisin kendi satış fiyatını belirleyebilme serbestisinin kısıtlanması durumunda anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamayacağı, bununla birlikte taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşviki sonucu asgari veya sabit bir fiyata dönüşmemesi şartıyla, sağlayıcının azami veya tavsiye edilen satış fiyatı belirlemesinin mümkün olduğu hükmü yer almaktadır.

Bildirim konusu Sözleşme'de Volvo Otomotiv'in, Volvo ürünleri ile ilgili olarak yetkili servise yeniden satış fiyatı tavsiye edebileceği veya bir azami yeniden satış fiyatı empoze edebileceği ifade edilmekte, yetkili servisi söz konusu ürünleri tavsiye edilen bir fiyat üzerinden satmakla yükümlü kılmayacağı ve yetkili servisin yeniden satış fiyatlarını tamamen kendi takdir hakkına bağlı olarak belirlemekte serbest olacağı belirtilmektedir.

170 Tebliğ'in 5. maddesinin (b-1) bendine göre dağıtıcı ya da yetkili servisin müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, seçici dağıtım sisteminin uygulandığı pazarlarda, yeni motorlu taşıtların ve yedek parçaların seçici dağıtım sistemi üyeleri tarafından yetkili olmayan dağıtıcılara satışının kısıtlanmasına izin verilmektedir. Bu bağlamda Sözleşme'nin 30. maddesinde yetkili servisin, bir motorlu aracın yeniden satıcı tarafından bakımı ya da onarımı amacıyla yapılan tedarikler hariç olmak üzere Volvo yedek parçalarını yetkili olmayan bir yeniden satıcıya tedarik etmesi uygulamasına Tebliğ kapsamında izin verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

180 Tebliğ'in 5/l (c) maddesinde, seçici dağıtım sisteminde, sistem üyelerinin kendi aralarındaki alışverişin engellenmesi anlaşmayı grup muafiyeti kapsamından çıkarmaktadır. Bildirime konu olan Sözleşme'de söz konusu hükmü ihlal eden herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

08-50/740-296

Tebliğ'in 5. maddesi (d) bendinde ifade edildiği üzere, "seçici dağıtım sisteminin uygulandığı pazarlarda, perakende seviyesinde faaliyet gösteren seçici dağıtım sistemi üyelerinin, son kullanıcıya yapacakları yeni otomobillerin ya da hafif ticari araçların, her tür motorlu taşıt yedek parçasının ya da bakım onarım hizmetinin aktif ya da pasif satışının kısıtlanması" anlaşmayı grup muafiyeti kapsamı dışında bırakmaktadır.

190 Sözleşme'nin 30. maddesinde yetkili servisin, herhangi bir Volvo yedek parçasını her bir durumda önceden Volvo'nun yazılı iznini almaksızın Türkiye dışında bulunan yeniden satıcılara ya da nihai müşterilere ve Türkiye dışındaki müşterilere satış amacıyla alım yaptığı anlaşılan yeniden satıcılara satamayacağı ifade edilmekte; yetkili servisin bu durumdaki yeniden satıcılar ile yetkili satıcı olmadığı halde, yedek parçaları yeniden satış amacıyla almak isteyenler dışında kendisine müracaat eden müşteriler arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin kendilerine Volvo yedek parçalarını satmakla yükümlü olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu satış sınırlamasının yurt dışı pazarlara ilişkin olarak ilgili coğrafi pazar dışına yönelik olması, Rekabet Kanunu kapsamının Türkiye Cumhuriyeti ile sınırlı olması ve getirilen satış sınırlamasının Türkiye coğrafi pazarına rekabet açısından etkisinin ihmal edilebilir olması nedeniyle Tebliğ hükümlerine aykırılık taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır.

200 2005/4 sayılı Tebliğ'in 6. maddesi grup muafiyetinin uygulanmayacağı bir takım özel hükümlerle ilgili düzenlemeleri içermektedir. Maddenin 1. fıkrasının (a) bendinde ifade edilen her türlü doğrudan veya dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğü söz konusu özel hükümlerden ilkinin oluşturmaktadır.

210 Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi'nin 19. maddesinde Volvo Otomotiv'in, Volvo yedek parçalarını perakende satış amacı ile yetkili servise tedarik edeceği, yetkili servisin, tarafların aralarında kararlaştırmış oldukları ve her bir takvim yılı için saptanmış olan asgari miktarı Volvo Otomotiv'den satın alacağı belirtilmektedir. Tarafların yıllık asgari alım tutarları üzerinde bir anlaşmaya varamamaları durumunda yetkili servisin, Volvo Otomotiv'den (ya da Volvo Otomotiv'in belirlediği kuruluşlardan) bir önceki takvim yılında satın almış olduğu Volvo Kamyonları'nda kullanım amaçlı parçaların toplam değerinin %30'una eşit miktarda Volvo yedek parçalarını satın alacağı ifade edilmektedir. Anlaşmadaki söz konusu düzenlemenin, Tebliğ'in 3. maddesi kapsamında bir rekabet etmeme yükümlülüğü teşkil etmemektedir.

Tebliğ'in 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine göre ise;

(b) dağıtım sistemi üyelerinin rakip sağlayıcıların sunduğu motorlu taşıtları veya yedek parçaları satmasını veya bu motorlu taşıtlara tamir ve bakım hizmetleri vermesini engelleyen, doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük ile

220 (c) dağıtıcının veya yetkili servisin, anlaşmanın sona ermesinden sonra, motorlu taşıtları üretmemesi, satın almaması, satmaması, yeniden satmaması veya tamir veya bakım hizmetleri vermemesine neden olan doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük,

bir anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanmasını engellemektedir. Bildirim konusu Sözleşme'de söz konusu hükümlere ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

08-50/740-296

Yapılan değerlendirmeler sonucunda bildirim konu Sözleşme'nin 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

230 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Volvo Otomotiv Türk Ltd. şti. ile Ceyhan Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. şti. arasında imzalanan "Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi"ne, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet kısıtlamaları içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. Ancak Sözleşme'nin 2005/4 sayılı "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine

OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.